

Cuprins

Capitolul I. Considerații generale	1
<i>Secțiunea 1. Noțiuni generale despre familie</i>	1
<i>Secțiunea a 2-a. Noțiuni generale despre copil</i>	7
§1. Scurtă incursiune în conceptul de drepturi ale copilului	7
§2. Noțiunea de copil	11
<i>Secțiunea a 3-a. Scurt istoric – de la patria potestas la ocrotirea părintească</i>	13
§1. Dreptul roman	13
§2. Vechiul drept românesc	16
§3. Dreptul intern modern – instituția „puterii părintești”	17
§4. Perioada postdecembristă	19
Capitolul al II-lea. Noțiunea, durata și principiile ocrotirii părintești	24
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de ocrotire părintească</i>	24
<i>Secțiunea a 2-a. Durata ocrotirii părintești</i>	39
<i>Secțiunea a 3-a. Principiile ocrotirii părintești</i>	45
§1. Principiul exercitării ocrotirii părintești numai în interesul superior al copilului	45
§2. Principiul asimilării depline a condiției juridice a copilului din afara căsătoriei cu aceea a copilului din căsătorie, a condiției juridice a copilului adoptat cu aceea a copilului firesc	52
§3. Principiul egalității părinților în exercitarea ocrotirii părintești	55
§4. Principiul independenței patrimoniale dintre părinte și copil	57
§5. Principiul exercitării ocrotirii părintești sub supravegherea și cu sprijinul instituțiilor și al autorităților publice cu atribuții în domeniul protecției copilului	60
5.1. Atribuțiile autorității tutelare cu privire la ocrotirea părintească	61

X Ocrotirea părintească

5.1.1. Atribuțiile autorității tutelare ca organ de control și îndrumare a activității de ocrotire părintească _____	66
5.1.2. Atribuțiile autorității tutelare ca organ de decizie _____	68
5.1.3. Atribuțiile autorității tutelare ca organ de sesizare _____	70
5.1.4. Atribuțiile autorității tutelare în cazurile în care legea prevede ascultarea acestora _____	71
5.2. Atribuțiile instanțelor judecătorești cu privire la ocrotirea părintească _____	75
5.3. Atribuțiile Ministerului Public cu privire la ocrotirea părintească _____	78
5.4. Instituții și servicii cu atribuții în domeniul protecției copilului _____	89
5.4.1. Instituții la nivel central _____	90
5.4.2. Instituții și servicii la nivel local _____	91
5.4.3. Organisme private _____	95
§6. Principiile generale ale respectării și garantării drepturilor copilului, consacrate de Legea nr. 272/2004 _____	95

Capitolul al III-lea. Conținutul ocrotirii părintești _____ 117

Secțiunea 1. Aspecte preliminare _____ 117

Secțiunea a 2-a. Drepturile și îndatoririle părintești

referitoare la persoana copilului minor _____ 121

§1. Dreptul și îndatorirea părinților de a crește copilul _____	121
1.1. Dreptul și îndatorirea de a îngriji de sănătatea și dezvoltarea fizică a copilului _____	123
1.2. Dreptul și îndatorirea de a se îngriji de educarea, învățătura și pregătirea profesională a copilului _____	128
1.3. Paza și supravegherea copilului _____	133
§2. Dreptul de a avea legături personale cu copilul și de a veghea la creșterea, la educarea, la învățătura și la pregătirea profesională a acestuia _____	137
§3. Dreptul de a stabili locuința copilului _____	141
§4. Dreptul de a ține copilul și de a cere înapoierea lui de la orice persoană care îl ține fără drept _____	148
§5. Dreptul părintelui de a consimți la adopția copilului _____	152
§6. Dreptul părintelui de a-l reprezenta pe minor în actele civile ori de a-i încuviința actele juridice _____	159
§7. Obligația de întreținere _____	162

<i>Secțiunea a 3-a. Drepturile și îndatoririle părintești privitoare la bunurile copilului</i>	185
§1. Dreptul și îndatorirea de administrare a bunurilor copilului	187
1.1. Administrarea bunurilor copilului lipsit de capacitate de exercițiu (mai mic de 14 ani)	189
1.2. Administrarea bunurilor copilului cu capacitate de exercițiu restrânsă	196
§2. Dreptul și îndatorirea de a-l reprezenta pe minor în actele civile ori de a-i încuviința actele juridice	198
2.1. Conținut dreptului (îndatoririi)	198
2.2. Sancțiunea nerespectării regulilor de ocrotire a copilului, în ceea ce privește capacitatea civilă de exercițiu a acestuia din urmă	203
2.3. Exerțarea ocrotirii părintești în materia drepturilor procesuale ale copilului	208
<i>Secțiunea a 4-a. Drepturile copilului consacrate de Legea nr. 272/2004 privind promovarea și protecția drepturilor copilului</i>	215
Capitolul al IV-lea. Exerțarea ocrotirii părintești	220
<i>Secțiunea 1. Exerțarea ocrotirii părintești de către ambii părinți, concomitent și în mod egal</i>	221
§1. Noțiuni generale	221
§2. Soluționarea neînțelegerilor dintre părinți cu privire la exercițiul drepturilor și îndatoririlor părintești	223
§3. Competența în soluționarea neînțelegerilor între părinți cu privire la exercitarea drepturilor și îndatoririlor părintești	228
3.1. Competența materială	228
3.2. Competența teritorială	229
<i>Secțiunea a 2-a. Exerțarea ocrotirii părintești de către un singur părinte</i>	230
§1. Moartea unuia dintre părinți	231
§2. Decăderea (totală sau parțială) a unuia dintre părinți din drepturile părintești	233
§3. Punerea sub interdicție a unuia dintre părinți	235
§4. Neputința, din orice împrejurare, a unuia dintre părinți de a-și manifesta voința	237

<i>Secțiunea a 3-a. Situații speciale privind exercitarea ocrotirii părintești</i>	240
<i>Secțiunea a 4-a. Scindarea ocrotirii părintești</i>	241
§1. Încredințarea copilului la desfacerea căsătoriei	242
1.1. Aspecte procedurale	242
1.2. Valoarea juridică a opiniei copilului	248
1.3. Soluțiile pe care instanța le poate pronunța	250
1.3.1. Propunere <i>de lege ferenda</i>	252
1.3.2. Încredințarea copilului unuia dintre părinți	254
1.3.3. Încredințarea copilului unor rude, unei persoane străine ori unei instituții de ocrotire	277
§2. Încredințarea copilului în cazul desființării căsătoriei	281
§3. Încredințarea copilului din afara căsătoriei	283
§4. Plasamentul copilului la o persoană, la o familie, la un asistent maternal sau la un serviciu de tip rezidențial, dispus prin hotărâre judecătorească	286
<i>Secțiunea a 5-a. Alte situații ce se repercutează asupra exercițiului ocrotirii părintești</i>	291
§1. Plasamentul în regim de urgență și măsura supravegherii specializate	291
§2. Încetarea adopției	292
§3. Implicațiile tehnicilor de reproducere asistată asupra exercițiului ocrotirii părintești	295
Capitolul al V-lea. Răspunderea părintească	302
<i>Secțiunea 1. Răspunderea penală</i>	302
§1. Pedepșa complementară a interzicerii drepturilor părintești	302
§2. Pedepșa accesorie a interzicerii drepturilor părintești	305
§3. Interdicția de a reveni în locuința familiei pe o perioadă determinată	308
§4. Abandonul de familie	310
§5. Relele tratamente aplicate minorului	311
§6. Nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului	312
§7. Punerea în primejdie a unei persoane în neputință de a se îngriji	313
§8. Răspunderea penală pentru gestiune frauduloasă	313
§9. Infrațiuni prevăzute de legi speciale	314

<i>Secțiunea a 2-a. Răspunderea de dreptul familiei</i>	314
§1. Decăderea unuia dintre părinți din drepturile părintești	315
1.1. Reglementare. Noțiune	315
1.2. Competența	319
1.2.1. Competența materială	319
1.2.2. Competența teritorială	321
1.3. Procedură prealabilă	322
1.4. Procedura decăderii din drepturile părintești	324
1.5. Efectele admiterii acțiunii	326
1.6. Redarea exercițiului drepturilor părintești	329
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea civilă</i>	332
§1. Răspunderea civilă delictuală	332
§2. Răspunderea civilă a părinților pentru prejudiciile cauzate de copiii lor minori	333
2.1. Reglementare legală	333
2.2. Fundamentarea răspunderii	335
2.3. Importanța fundamentării răspunderii părinților	341
2.4. Noțiunea de părinți în cuprinsul art. 1000 alin. (2) C. civ.	342
2.5. Condițiile răspunderii părinților pentru faptele ilicite ale copiilor minori	344
2.5.1. Condiții generale	344
2.5.2. Capacitatea delictuală a părinților	346
2.5.3. Condiții speciale	347
2.6. Efectele răspunderii	356
2.7. Acțiunea în regres	358
2.8. Înlăturarea răspunderii părinților	359
<i>Secțiunea a 4-a. Răspunderea contravențională</i>	362
Bibliografie	363
Index alfabetic	381